

Documentació referent a l'organització del Col·legi de Notaris de Cervera (1359-1443)

MONTSERRAT GARRABOU PERES
Llicenciada en Història Medieval

Els documents que presentem corresponen al manuscrit del Fons Notarial de l'Arxiu Històric Comarcal de Cervera, intitulat *Ordinationes Regie Collegii Notariorum Cervarie* (ORCNC). Està paginat i moltes de les 120 pàgines de què consta estan en blanc. A més, entre els folis, s'hi troben alguns papers solts que semblen notes que no es passaren al manual.

Aquests documents estan extrets de l'apèndix de la tesi de llicenciatura que duia per títol *L'organització del Col·legi de Notaris de Cervera als segles XIV i XV, i el catàleg dels protocols del districte notarial de Cervera*, defensada al Departament d'Història Medieval de la Universitat de Barcelona. A la Miscel·lània Cerverina IV i 7 presentàrem una part de la documentació, que ara continuem, totalment inèdita.

1

1359, abril, 18. Monestir dels frares predicadors

Setze notaris del Col·legi celebren "pietancia". Sembla tractar-se d'una trobada merament piadosa, no es menciona cap acord pres. Al final, d'una manera marginal parla d'una provisió del Duc contra els clergues.

AHCC, Fons Notarial ORCNC, p. 19.

Die iovis XVIII die aprilis, anno LIX, fuerunt presentes in monasterio fratrum / predicatorum Cervarie ad pietanciam:

/3 Antoni Tolra	Petrus de Canet
Guillelmus de Vallo	Jacobus Major
Petrus Dan	Raimundus Rama
/6 Bartholomeo Averó	Bartholomeo Domingo
Berengarius de Puigreig	Berengarius de Cardona
Guillelmus Boraç	Francesc Sartre
/9 Francesch de Comabella	Berengarius Ça Canal
Bernardus de Malniu	Andreu d'Ardevol

Lo provisió del Senyor Duch contra los clergues qui veden de no / 12 penrre cartes, te en Ramon Guasch.

2

(Sense data)

Els notaris del Col·legi demanen justícia al rei davant els perjudicis i molèsties que els ocasionen els clergues i rectors que actuen com a notaris. Estableixen ordinacions per tal que el Col·legi pugui disposar dels diners necessaris per a defensar els drets dels notaris reials enfront els atacs dels eclesiàstics.

AHCC, Fons Municipal, ORCNC, ps. 87 i 88.

Quavis ars tabellionatus sic notabiliter alia quelibet precellat officia et mirifica / cadedive hominem sic decoret quod quemcumque erudit bene agere, verum scribere et falsum /3 non tractare scribere neque loqui. Tamen zitzanie cultor qui multos eidem precellenti / officio procurat contrarios quosdam per iniquitatis et mendacii et quosdam per invidie et / avaritie maculas polluendo dicti officii canditatem nititur dinigrare hec quidem dicto /6 tractante cultore a modicis temporibus provenierint. Quod quidam volentes veritatem / subtergere quam coram notario fuerant proprio ore confessi instrumentum per eos firmatum / false fabricatum fuisse et contra veritatem lingam eorum hinc inde lexando dicere non /9 ex pactum aliqui enim et pote clerici seu Rectores ecclesiarum allegatices contra veritatem et / in diminutionem iniuriam et offensam regie iurisdictionis notarios regios infra eorum / parrochias instrumenta aliqua posse minime recipere, conficere ac publicare,

contra notarios in /12 eorum parrochiis recipientes et volentes recipere instrumenta sic indiscrete aliquo et imprudenter / processerunt quod aliquibus ex scripturas disrumpere et iniurias in eorum personis multipliciter / erogare et erogari facere et aliquos eorum excommunicationis sententiam innodare minime /15 fornidarunt. Pro quibus notarios ipsos oportet Regia sufragia in cuius contemp- /tum predicta veri similiter attemptatur querere non sine magno onere expensorum / et labore continuo personarum. Et cum hoc accidit notario sic suis facultatibus tennuo /18 quod nequid dictis sumptibus habundare pro inde iustitia perit et non reintegratur domino Re- / gi illatum preiudicium nec eius Regalium offensio quam ymo offensoribus huiusmodi ad similia / et maiora providentia inferenda pocius inardescunt. Nos vero notarii omnes ville Cer- /21 varie quibus sepissime predicta contingunt fidem quam domino Regi et domino duci gerimus in / quorum iniuria predicta fiunt et facta fuerunt considerantes et debitum iustitie anelantes ad / predictum morbum sic pestiferum sicque malum, antitotam preparantes sit ducimus ordiandum /24 quod cum Regias offensas nostrum quilibet in se paciatur ad eorum deffensionem omnes / simul ordenti animo asistamus sumptusque necessarios comunitter minestremus.

Quomodo quisque notarius habens / tabulam officialium regionum / tenetur solvere Collegio notariorum huius ville: C solidos.

/30 Et ut melius eisdem sumptibus valeamus et copiosui habundare ordinamus et vo- / lumus nosque et nostrum quemlibet astringimus de presenti quod ille nostrum qui scriptor fuerit / tabule officialum ville et vicarie^a Cervarie incontinenti cum dicta scribania fuerit sibi /33 comissa centum solidos Barchinonem prioribus nostris solvere et tradere teneatur / per eosdem priores in predictis preiudiciis et iniuriis deffendentis penitus converten- / dos. Et ne per quemquam quesito colore huiusmodi solutio valeat adicari volumus /36 quod si notarius quis extra nostrum Collegium dictam scribaniam forsitam obtinebit / quicunque nostrum in lucro ac emolumentis dicte scribanie participans ullo modo pre- / dictos centum solidos prefatis nostris prioribus in dictis deffensionibus tribuendos dare /39 et solvere teneatur.

Denario soluturo in qualibet die sabbatina.

Et quia que paulatim tribuntur non multe tedio^b affligunt () tribuentis /42 ordinamus propterea et volumus nosque et nostrum quolibet astringimus et specialiter obligamus / pro qualibet die sabbati cuiuslibet septimane, quisque nostrum unum denarium procuratoribus dicti / nostri officii absque intervallo et sublata exqusatione quilibet cum requisitus fuerit dare /45 et solvere teneatur ipsi quidem procuratores solliciti sic et attenti ut in petendo et habendo / a quolibet nostrum qualibet die sabbati, unum denarium diligentiam adhibeant sollicitam / atque avitam in huiusmodi solutio aliquatim diferatur et curant peccuniam ipsam cum /48 diligentia custodire ut cum casus fuerit acciderit ad occurrendum dicte deffenssioni / ipsa peccunia faciliter^c habeatur.

De potestate comissa venerabilis prioribus dicti

Collegii super allia suo casu fienda.

/51 Si autem peccunia ex predictis proveniente non suficiant^d sumptus neccesarios in / premissorum deffenssione, volumus quod priores nostri quicumque fuerint possint nostrum quolibet talliare / in illa quantitate quam duxerint arbitrandam quam quisque nostrum solvere teneatur /54 infra sex dies postquam moniti fuerimus pro priores seu procuratores nostros predictos aut / eorum alterum nulla alia

dilatione petita causa nec obtenta et omni excusatione / cessante sub pena dupli, cuius medietas Baiulo Cervarie pro executione /57 fienda et religere nostro Collegio pro reparatione cereorum nostrorum absque remissione / aliqua aplicetur.

- a. "et vicarie" interliniat.
- b. "tedio" interliniat.
- c. segueix "hebatur" ratllat.
- d. repeteix "non suficiant".

3

1366, abril, 2. (No hi consta el lloc)

Elecció de dos priors i dos procuradors del Col·legi.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 21.

Die iovis, festum Parescheve Domini, secunda die aprilis, anno a Nativitate / Domini mccccx sexto, fuerunt assignati per Collegium notariorum Cervarie, /3 in priores eiusdem Collegii,* venerabiles Anthonium Tolrani et Jacobum / Ferrarii, notarii.¹ Fuerunt assignati priores, Bartholomeus Averro, Franciscus de Comabella; procuratores, / Petrus Ramos et Bernardus des Canos.

- a. Segueix "notariorum" ratllat.
- 1. Segueix un ampli espai en blanc, on segurament hi manca l'anotació que Antoni Tolrà i Jaume Ferrer eren els antics priors.

4

1371, juliol, 6. (No hi consta el lloc)

Vint-i-un notaris es reuneixen per tal de fer ordinacions sobre les tributacions extraordinàries o "taylles" i sobre l'ajut que el Col·legi ha de prestar a qualsevol notari malalt.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 20.

Diumenge, a vi de juliol de l'any mccccxxi, foren fetes les / ordinacions següents:

/3 Primerament que com se sdevendra per alguna rahó fer alcuna / taylla, per los priors e procuradors haien a denunciar a cascun notari qualts los / ve en aquella taylla e quells donen temps de pagar aquella, dins lo qual /6 temps cascun notari sots virtut del sagrament que feyt han hayen a liurar / sens tota altra requesta als dits procuradors ço que en la dita taylla seran / tayllats. E si per ventura alcun notari contra son propri sagrament aço recusa- /9 ra de fer, de que axi com a perjur sie

foragitat del Col·legi dels notaris e / per os dits notaris en negun feyt no sie mantengut ne deffes e al dit / Col·legi no sie admés tro en IIII doblaries haia tornat ço que haura /12 obmés o recusat de pagar.

Item que si per alguna rahó se cove a pagar alguna cosa al senyor / Rey o al senyor Duch, que aquella sie pagada per los singulars del /15 Col·legi segons que hi seran tatxats. E si per ventura alcun obtenie gracia / o remissio de ço que li tanyeria a pagar e per aquesta gracia no fos absolt / de pagar, ans fos tengut de pagar als procuradors comptadors en ço /18 que lo Col·legi o la millor partida ordenara.

Item que si algun notari havia malaltia longa per a qual no pogues / guanyar, que per los priors o procuradors sie vesitat totes setmanes /21 o almenys cascun mes. E si per ventura havia mester socorriment en sa necessitat, / que li sia ajudat per lo dit Col·legi segons que los dits priors ordenaran.

Item que les pietances se façen en lo temps que es ordenat.

/ 24 Berenguer de Cardona II diners, Anthoni Tolra II diners, Berenguer Ça Canal II diners, / Jacme Ninot II diners, Pere de Canet II diners, / Jacme Çabater II diners, / Bernat des Canos II diners, * Pere de Mutreyal II diners, Jacme Ferrer II diners, /27 Bernat de Malniu II diners, Andreu d'Ardevol II diners, Berenguer Oliver II diners, / Pere Diner II diners, Francesch de Comabella II diners, Pere Pereylo II diners / Berthomeu Avero II diners, Jacme Major II diners, Pere Dan II diners / 30 Guillem Borraz II diners, Francesch Sartre II diners, Bernat de Puigreyg II diners.

a. "II diners" interliniat.

5

1376, abril, 10. Monestir dels frares menors

Reunió dels notaris del Col·legi, sense especificar qui hi era present, per tal de fer ordinacions. Es corroboren les dates en què s'acostuma a celebrar "pietances" i s'estableix l'obligació que té cada notari de fer donacions testamentàries a la corporació.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 80.

Die jovis cena domini, decima aprilis,* anno a Nativitate Domini millesimo / trecentesimo septuagesimo sexto.

/3 Lo Col·legi dels notaris de la dita vila de Cervera, stant o justat en lo monestir dels frares / menors, feren les ordinacions següents:

Primo que tot notari del dit Col·legi en sor darrer testament, sots virtut del sacrament per al /6 fet, sia tengut fer lexa al dit Col·legi.

Item que per lo dit Col·legi e notari d'aquell, sien fetes les pietances ordonades en los lochs e termens / costumats e ordenats, es a saber: una lo segon divenres de Quaresma en lo monestir dels preys- /9 cadors, e altra al monestir dels frares menors lo divenres evans de Ramps, sots virtut del dit sacrament.

Item que tot notari sens requesta, en continent que u sapia, siga tengut e obligat anar a acompanyar / lo cor de Jhesu Crist e a cosos e novenes quan degun notari del dit Col·legi o altre de son alberch se façien.

a. "decima aprilis" interliniat.

6

1415, gener, 13. Casa de Santes Creus

Nou notaris celebren "col·legi". S'elegeixen dos nous priors i s'ordena que els notaris de les escriptories del veguer, del batlle i dels pahers, no s'entrometin en els assumptes que no facin referència a les institucions de les quals depenen.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 28 bis v.

Die dominica intitulada XIII mensis ianuarii anni / Nativitatis Domini millessimi ccccxv, fuit congregatum et /3 celebratum collegium in domibus Sanctarum Crucum / in quo interfuerunt et presentes fuerunt venerabiles et discreti:

Andreas de Acrimuntell
/6 Jacobus Agramuntell
Johannes Borrás
Bartolomeus de Vallebrera
/9 Mathias Serra
Bernardus Stayll
Dalmatius Sellers
/12 Petrus Cornellana
Miquael Soliteda

Et ibidem propter mortem discreti Johannis de /15 Albalat et absentiam Bernardi Maioris, fuerunt / nominati et electi priores venerabiles et discreti:

Jacobus d'Agramuntell et
/18 Bernardus de Vallebrera

Remanentibus procuratoribus dictis Bernardo Stayll / et Petro de Cornellana.

/21 Qua presente celebratione facta incontinenti quod / eosdem et idem collegium fuit facta provisio / sequens.

/24 Ad presentiam et rey memoriam et pro bono publico notariorum / Collegii ville Cervarie et utilitate eorum, statuerunt* / ordinarunt quod a modo ullus notarius ville /27 Cervarie qui nunc et in futuris^b rentat aut regat escribanias/curiarum de comite^c vicarie ac baiulie vel autem pacia- / rie audeat seu presumat secum associare aut /30 acta processi et scripturas ex dictis scriba- / niis de procuracionis alicui vel aliquibus processus iurisdictioni autem officii ()^d / comittere seu causare aut modo aliquo exercere /33 quem ad scribendum^e dare sub pena / decem librarum barchinonensium cuius medietas casu que res- / mitiatur officii inde exequutori adquiratur^f /36 et altera medietas habeat Collegio notariorum/dicte ville Cervarie.

Et ultra exactionem / dicte peccunie^a regimene dictarum /39 curiarum et scribanie^b propense / repellantur predictam autem ordinationem / extendi voluerunt et ordinarunt ad omnes notarios /42 dicte ville Cervarie presentes pro etc. et futuros etc.

- a. "statuerunt" interliniat; segueix "qui dicimus" ratllat.
- b. "nunc et in futuris" interliniat.
- c. "de comite" interliniat.
- d. "vel aliquibus processus iurisdictioni autem officii ()" interliniat; segueix ratllat.
- e. segueix "nec autem in" ratllat.
- f. "adquiratur" interliniat; segueix ratllat.
- g. segueix "ab officii et" ratllat.
- h. segueix "a modo" ratllat.

7

1416, juliol, 12. Monestir dels frares menors

Divuit notaris celebren "pietança". S'elegeixen els dos nous priors i els dos nous procuradors. Hi consta la presència de quatre escrivans.

(Hi ha una còpia d'aquesta acta a la pàgina 27)

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 120.

Die dominica qua computatabatur xii mensis julii, anno a Nativitate Domini mccccxvi, fuit cele- / brata pietancia in monasterio fratrum Cervarie et fuerunt electi et assignati in priores /3 honorabilis collegii notariorum Cervarie, venerabiles et discreti, Bernardus de Vallo et Paulus Textoris, notarii dicti collegii. / Et in procuratores eius honorabilis collegii, discreti Petri Noguers et Johannes Borrell, notarii eiusdem / collegii.

/6 Et fuerunt notarii qui interfuerunt in dicta pietancia venerabiles et discreti:

Jacobus Çabaterii	} ut priores
Petrus Maylloll	
/9 Raymundus de Villaplana	
Anthonius de Acrimuntello	
Guillelmus Granelli	
/12 Johannes Januarii	
Berengarius Examenno	
Bernardus de Vallo	
/15 Paulus Textoris	
Johannes de Ponts	
Matheus de Corneyllana	
/18 Anthonius Maioris	} ut procuratores
Nicholaus Ruberti	
Johannes Borrelli	
/21 Petrus Noguers ¹	
Jacobus Martorelli ²	

Petrus de Salvoneriis
/24 Bernardus Raich

Quiquidem superius nominati notarii capitula et ordinationes predictas diversis / diebus et annis dum videlicet dictum collegium intrarunt iurarunt.³

/27 Scriptores Johannes de Turri
Bertrandus Merola
Andreas d'Agramuntell
/30 Gabriell Martorell

1. Aquest notari procurador hi manca entre els presents a la còpia de la p. 27.
2. Ídem.
3. Aquest paràgraf consta solament en la còpia de la p. 27, no en aquesta acta. Pot tractar-se d'un afegit.

8

1416, juliol, 13. Església de Sant Joan de Jerusalem

Acte pel qual entra a formar part del Col·legi el notari cerverí Llorens Perull, presentat pel notari Jaume Çabater. El nou admès fa jurament d'observar i complir les ordinacions i costums del Col·legi. Es reuneixen per aquest fet onze notaris, entre els quals hi figuren els priors.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 28.

Die autem lune, anno predicto a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo sextodecimo; alijs de causis / congregatis pro et volentibus predictis Bernardo de Vallo, Paulo Textoris, prioribus, Johannes Januarii /3 Raymundo de Villaplana, Petro Mayoll, Berengario Exemeno, Nicholao Rubert, Anthonio Maior / Et Matheo de Corneyllana, notaris dicte ville,^a presente quam^b discreto Jacobo / Çabaterii, notario ipsius ville fuit receptus et³ effectus de dictorum notariorum iamdicte ville collegio discretus /6 Laurentius Perull, notarius in ecclesia videlicet Sancti Johannis Iherusalimitani ville eiusdem Laurentius / Perull present pro ut fieri consuevit iuramentum ad Dei, Sancta Quatuor Evangelia de servando et complendo / quascumque ordinationes et consuetudines presentes et futuras dictorum notariorum collegii.

- a. Segueix "vill" ratllat.
- b. Segueix ratllat.

9

1421, maig, 18. Monestir dels frares menors

Divuit notaris celebren "pietancia". S'elegeixen els dos nous priors i procuradors. Hi consta la presència de cinc escrivans i menciona l'absència de quatre notaris.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 118.

Dominica que computabatur decima octava mensis madii, anno a Nativitate Domini M / cccc vicesimo primo, fuit celebrata pietancia in monasterio fratrum minorum ville / 3 Cervarie per notarios eiusdem ville. Et fuerunt assignati et electi in priores honorabilis / Collegii notariorum dicte ville, venerabiles et discretos Bernardus de Vallo et Paulus Textoris, / notarii eiusdem collegii. Et in procuratores eiusdem honorabilis Collegii, discretos Johannes / 6 de Pontibus et Johannes Borrelli, notarii ipsius honorabilis Collegii.

Et fuerunt notarii qui presentes fuerunt in dicta pietancia, venerabilis et discretis / Anthonius de Otina, ut prior dicti honorabilis collegii, qui fuit electus una cum venerabili et / 9 discreto Raymundo de Vilaplana vicafuncto.

Johannes Jannuarii
 Petrus Mayllol
 /12 Bernardus de Vallo
 Guillelmus Granelli
 Anthonius Acrimuntello
 /15 Paulus Textoris
 Johannes Andreu
 Petrus de Salvoneris
 /18 Johannes de Pontibus
 Anthonius Maioris
 Nicholaus Roberti
 /21 Petrus Noguers
 Laurentius Perull
 Raymundus Solsona } ut procuratores
 /24 Johannes Borrelli
 et Jacobus Galterii
 Et scriptores Johannes de Curri
 /27 Gabriel Martorelli
 Petrus de Salvoneriis
 Matheus Celerer
 /30 et Galcerandus Cabirol

(Lateral)

Fuerunt absentes a dicta pietancia, / venerabiles et discreti Ludovicus de Torramorell, / 3 Matheus de Corneyllana, / Berengarius Examenno / et Matheus de Lobets.

10

1427, gener, 15. Casa de Santes Creus

Onze notaris celebren "col·legi" davant la petició d'admissió d'un nou notari. El Col·legi decideix admetre'l, malgrat l'oposició d'un dels seus membres.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 114 bis v.

Die jovis intitulata xvmensis januari, anno millessimo/ ccccxxvii, fuit congregatum et celebratum collegium /3 in dominibus Sanctarum Crucum in quo interfuerunt et presentes / fuerunt venerabiles et discreti:

Jacobus de Acrimuntello, notarius et prior,
/6 venerabilis Johannis Solsona, notario et serenissimi domini Regis secretarius,
Andreas de Acrimuntello
Johannes Borras
/9 Mathias Serra^a
Johannes Poncii
Berengarius Guaço^b
/12 Bernardus Stayll
et Petrus de Cornellana } procuratores

Inquoquidem Collegio fuit petitum et eidem suplicatum /15 per discretum Antonium Saliteda notarium quatenus ipsum/autoritatem idem Collegium vellit assumere in / dicto Collegio et eidem agregati, etc.

/18 Et de primo se presto per iurare etc. et ordinationes factas et fiendas servare etc.

Qua suplicatione et requisitione verbale^c facte / 21 per dictum Antonium Saliteda, / per discretum Simonem Porta, notarium et de / dicto Collegio, fuit factum obstaculis.

Qua his non obstantibus, dictum / 24 Collegium accepit in notario dicti collegii / eundem Antonium Saliteda ibidem presentem.

Qua apud dictum venerabilem priorem iuravit ad Sancta Dei / 27 quatuor evangelia dictas ordinationes, usus / et bonos amores et etc. servare etc.

a. Segueix "Bernardus Stayll" ratllat.

b. Segueix "et Petrus de Cornellana, procurator unus" ratllat.

c. "verbale" interliniat.

11

1433, juny, 30, juliol, 1; juny, 30. Església de Sant Joan

Tretze notaris celebren "congregació" i presten jurament individual al conjunt de les ordinations vigents. Dos d'ells exceptuen la tercera

ordinació. Un dia després, l'u de juliol, jura Bernat Borrell, i deu anys més tard ho fan els notaris Llorens Perull i Mateu Llobets.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, ps. 53, 54 i 55.

Die dominica intitulada xxx mensis iunii anno a Nativitate / Domini M. ccccxxx tertio, fuerunt congregati in ecclesia Sancti /3 Johannis ville Cervarie notarios inferius nominati.

Et primo, discreti Matheus Cellerer* / et Johannes Martell notarii et priores /6 hoc anno.

Matheus Corenellana, Jacobus de Agramuntell
Gabriel Martorell
/9 Johannes de Albalat
Jacobus Galter
Saturninus Planes
/12 Bernardus Pedrosell
Bernardus Maior
Mathias Serra, Laurentius Perull
/15 Gregorius de Marteyachs.

Matheus Cellerer, prior, iuravit predictas orfinationes tenere et servare. / Johannes Martell, prior, easdem predictas ordinationes tenere et servare iuravit. /18 Matheus de Cornellana, notarius, similem iuramentum fecit. / Jacobus de Acrimuntello, notarius, similem iuramentum prestitit. / Gabriel Martorell iuravit predicta ut alii.

/21 Johannes de Albalat predictas ordinationes, exceptu tertia ordinatione facta super / non recipiendo salaria pro scripturis etc., iuravit servare et adimplere. Jacob Gualter iuravit predicta ut adimplere.

/24 Saturninus Planes iuravit ut alii.

Bernardus Pedrosell idem et hanc.

Bernardus Maior predictas ordinationes, dempta tertia ordinatione tacta super /27 salariis non recipiendis de scripturis notariorum etc., etiam iuravit servare / et adimplere.

Mathias Serra iuravit predicta ut alii.

/30 Et ego Gregorius de Martenyachs notario predicta laudo, concedo, firmo / et iuro.

Ego Bernardus Borrell notario predicta laudo, concedo et firmo et iuro si^b /33 prima die iulii anno predicto.

Et ego Laurentius Perull iuro predictas ordinationes die xxx iunii anno mcccc / xxxxi.

/36 Premissis igitur attentis et inter discretis notaris superius nominatis ville / predictae Cervarie, multis concertatis et ordinatis iuxta antiquatam consue- / tudinem. Ego Matheus de Lobets Regia auctoritate notarius publicus, /39 iuro predicta omnia et singula sic tenere et servare ut deçet / die videlicet dominica proxime subscripta anni mccccxliii.

Et predicti notarii statuerunt et ordinarunt quod omnes /42 notarios dicte ville, compellantur viribus preture quibus / decet quoscumquem per^c contradicentes

Et celebrata dicta pietancia, fuerunt in dicto mo- /27 nasterio electi et assignati in priores dictorum notario- / rum et eorum Collegii, venerabiles et discretos Petrum de Salvoneriis et Jacobum Galterii, notarios ibidem presentes.

/30 Et in procuratores dictorum notariorum et eorum Collegii, Jacobum / de Agramuntell et Bernardum Marquilles, notarios.

- a. "Franciscus" interliniat damunt "Johannes" ratllat.
- b. "erat" a l'original.

13

1438, setembre, 14. Església de Sant Joan

Se celebra "congregació" per tal d'admetre a un nou notari.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 40.

Die dominica que erat seu computabatur xiiii mensis septembris, / anno a Nativitate Domini mccccxxxviii, pro certo negocio notarii /3 dicti Collegii seu maior pars eorum, de mandato dictorum priorum, / fuerunt congregati in ecclesia beati Johannis. Et ibi, de / voluntate dictorum priorum et notariorum, fuit receptus et effectus /6 de dictorum notariorum iamdicte ville Collegio, discretum Andream de A. / gramuntello, qui iuravit in posse dicti Petri de Salvo- / neriis, prioris, modo solito.

14

1438, novembre, 10. Església de Sant Joan

Se celebra "congregació" per tal d'admetre un nou notari.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 41.

Die decima mensis novembris, anno a Nativitate Domini millesimo / quadragesimo xxxviii, pro certo negocio et de manda- /3 to dictorum priorum, notarii dicti collegii seu maior pars eorum, / fuerunt congregati in ecclesia beati Johannis. Et ibi, de / voluntate dictorum priorum et notariorum dicte ville, fuit re- /6 ceptus et effectus in dictorum notariorum iamdicte ville Collegio, / discretum Gregorium de Marchiniachs qui iura- / vit in posse dicti Petri de Salvoneriis, prioris.

15

1438, desembre, 18. Església de Sant Joan

Els notaris es reuneixen en "congregació" per tal d'admetre un nou notari.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 41.

Octavadecima die mensis decembris, anno a Nativitate Domini mcccc / xxxviii, de mandato dictorum venerabilis priorum, notarii dicti Colle- / 3 gii, seu maior pars eorum, fuerunt congregati in ecclesis / beati Johannis. Et ibi, dicto priores et notarii receperunt / de Collegio, discretum Johannem Solsona, notarius dicte ville. /6 Qui more solito iuravit in posse dicti Petri de Sal- / voneriis, prioris.

16

1439, maig, 3. Església i cementiri de l'església de Sant Joan
Els notaris celebren "congregació" per tal d'admetre un nou notari.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 41.

Die dominica que erat seu computabatur tertia die mensis madii, / anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo xxxviii predicto, /3 pro certo negocio de mandato dictorum venerabilis priorum, notarii dicti / Collegii seu maior pars eorumdem, fuerunt congregati in ecclesia / seu in fossario aut cimiterio ecclesie beati Johannis. Et ibi, /6 dicti priores et notarii receperunt de Collegio, discretum / Gabrielem Cases, notarium dicte ville. Qui more solito / iuravit in posse venerabilis Petri de Salvoneriis, notarii prioris /9 dicti Collegii.

17

1439, juliol, 5. Monestir dels frares predicadors
Vint-i-un notaris celebren "pietança" i elegeixen dos nous priors i dos nous procuradors.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 119.

Die dominica v mensis iulii, anno a Nativitate Domini mccccxxxviii, fuit celebrata pietancia in monasterio / fratrum predicatorum Cervarie per notarios eiusdem ville. Et fuerunt assignati et electi in priores honorabilis /3 Collegii notariorum dicte ville, venerabiles et discreti^a notarios eiusdem / Collegii,^b Johannes Borraç / et Matheus Cellerer notarii eiusdem ville et^d Collegio; et in procuratores, /6 Bernardum Maioris et Johannes d'Albalat, notarii Cervarie et ipsius Collegii.

Et fuerunt^e / presentes in dicta pietancia, qua pietancia facta, facta fecerunt et constituerunt^f dictam electionem in cenobio / monasterii fratrum predicatorum Cervarie, in domo videlicet capituli eiusdem monasterii, /9 ubi omnes unanimiter conniverunt et presentes fuerunt, more solito, notarii quorum nomina / inferius subsequuntur:

Primo Petrus de Salvoneris } priores
/12 Jacobus Galter
Johannes Borraç
Paulus Textoris
/15 Anthonius de Odena
Anthonius Maior

Bernardus Maior
 /18 Matheus Cellerer
 Gabriel Martorell
 Andreas de Acrimuntello
 /21 Saturninus Planes
 Johannes d'Albalat
 Gabriel Cases
 /24 Franciscus Saliteda
 Matheus Cornellana
 Mathias Serra
 /27 Johannes Valentini
 Johannes Solsona
 Gregorius Marteniachs
 /30 Johannes Martell
 Jacobus d'Agramuntell

Et fuerunt absentes Bernardus Pedrosell /33 et Bernardus Marquilles, / Ludovicus de Torramorell.

- a. Segueix "Johannes Borraç et Matheus Cellerer" ratllat.
- b. Segueix "et in procuratores honorabilis Collegii dicte ville, venerabilis et discreti" ratllat.
- c. Segueix ratllat.
- d. Segueix "de dicto" ratllat.
- e. Segueix ratllat.
- f. "et constituerunt" interliniat.

18

1439, novembre, 15. Església de Sant Bernat

Setze notaris, entre els quals hi figura el prior i el procurador, es congreguen per fer ordinacions. Els nou capítols d'aquestes, pretenen actualitzar i adaptar algunes qüestions a les noves circumstàncies, tant pel que fa a la sustentació econòmica de la corporació com a les subtilitats que comporta l'ofici de notari. Finalment, exceptuats alguns notaris que es neguen a consentir el tercer capítol, la resta firma i jura el conjunt d'ordinacions fetes. Dos dies després s'afegeix al jurament un altre notari.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, ps. 45 a 50.

Ihesus, Marie filius

Die dominica intitulata quintadecima mensis novembris, in ecclesia /3 beati Bernardi Cervarie congregati videlicet:

Matheus Cellerer, prior
 Petrus de Salvoneris
 /6 Paulus Textoris
 Anthonius Maioris

Matheus Cornellana
 /9 Bernardus Marquilles
 Andreas de Acrimuntello
 Gabriel Martorell
 /12 Jacobus de Acrimuntello
 Saturninus Planes.
 Johannes Martell.
 /15 Johannes Valenti
 Johannes d'Albalat, procurator
 Jacobus Galter
 /18 Gregorius Marteniachs
 Franciscus Saliteda

Una iniunctis concordantes, demptis inffrascriptis, pro bono statu et /21 conservanda honestate inter eos fecerunt ordinationes sequentes.

Cum notarii de* villa Cervarie laudabiliter / atque bene temporibus preteritis pro bono statu et tranquillitate /24^b et honestate eorum servanda plures^c / fecerint ordinationes nuncque propter diversorum temporum discursuris / morum hominum mutationes diversorumque factorum negotiorum diversitates /27 aut gentium subtilitates in contractibus qui per eosdem recipi contingit / via periculosa ipsis notariis in pluribus imiurat propter quo de eas / que de novo emergivit novo indigent^d auxilio, propter ea /30 priores et notarii dicte^e ville et^f in sequendo / vistigia suorum predecessorum indemnitati et honestati ipsorum in quan- / tum in eas volentes providere pro utilitate^g dictorum^h notariorum /33 et honestate eorum statuerunt et ordinarunt ac fecerunt ordina- / tiones sequentes.

I. De solutiones sabbatina

/36 Et primo addento ordinationibus predictisⁱ ordinarunt et statuerunt quod qualibet septimanea in die sabbati / pro sustentatione circorum pietanciorum et alorum omnium predictorum notariorum^j /39 tam de tempore preterito quam de futuro, quilibet dictorum^k / notariorum et scriptorum dicte ville^l teneantur et habeant dare et solvere priori et seu / procuratori aut^m procuratoribus dictorum notariorumⁿ unum denarium.

II. De honore fiendo

Item cum quilibet notarius teneatur alteri cum suo notario / facere honores debitos; propter ea ordinarunt et statuerunt /45 quod quilibet notarius de dicta villa^a teneatur interesse personaliter / ad sponssalia, matrimoniaque celebranda in facie sancte matris Ecclesie / , et a combregare, a sepulturis, novenis e als alabats et quorumcum- /48 que^o personarum de domo dictorum notariorum^q fuerint vocati et hoc sub / pena sex denariorum quam virtute iuramenti prestiti solvere habeant /51 dicto procuratori incontinenti pro qualibet vice et quolibet difficiente cum / inde requisiti fuerint.

III. De scripturis

/54 Item laudantes optimam et debitam consuetudinem et observantiam / antiquatas videlicet: quod dicti notari de dicta villa^r non tenentur nech debent nech / assueti sunt solvere salaria de scripturis iudicialibus, actis, processibus /57 et instrumentis tan in curiis iam dictam vicarii et baiuli Cervarie quam / extra, statuerunt et ordinarunt quod dictas consuetudinem et observan- / tiam e quas et rationabiles quilibet notario tam ipsas scribanias nunchⁿ re- /60 gentes et in futurum

regendas quam alii de dicta villa^a teneantur ob- / servare ad unguem tanquam legem inter eos statutam.

.III.

/63 Item cum experientia sit mater omnium actorum et notariorum de Cervarie^a / sepe et sepius contingat ire ratione protestationum, requisitio- / num et alia cum diversis personis, tam dicte ville quam extra, non ex- /66 pertis neque approbatis in exercendo tale officium, imo quod prius est ali- / quam rationem de negotiis per eos gestis dare nequeunt tanquam ig- / norantes propter pericula evitanda que de facili possent sequi et pro dictorum /69 notariorum honestatum servanda, statuerunt et ordinarunt quod de- / inceptis dicti notarii de Cervarie^a non vadat ad dictas protestationes / et requisitiones cum dictis personis inabilibus ad ipsas faciendas, /72 imo vadant tamen et exercent eorum officia in predictis cum nota- / riis de dicta villa^a et scriptoribus dicte ville ne culpa ipsorum procu- / ratorum possit impingi dictis notariis et scriptoribus. Hoc ita tamen /75 declarato quod si et ubi presentationes litterarum, provisionum, cedularum et / aliarum quarumcumque requisitionum et protestationum que aliquo perso- / ne presentari ubique contingat postquam dicte protestationes et requisi- /78 tiones in scriptis portent et etiam citationes hostagiorum que verbo fieri solent, / ipsi notarii ubique valeant et possint et capere et cum eisdem personis ubique ire. / Et predicta dicti notarii habeant servare et tenere virtute iuramenti per eos prestiti /81 et pene etiam xl solidorum cuius medietas cereis dictorum notariorum et alter a / interdictos honorabile baiulo Cervarie tocians quociens contrafactum fuit aplicent.

V

Item cum contingat multociens congregare notarios predictas^a /84 pro negociis utilibus et necessariis nostrorum^a / licet iam sint ascripti medio iuramento^a / venire et se aggregare se per dictis negotiis peragendis,^a etiam statuerunt et ordinarunt quod (87 quociencumque ad requisitionem seu mandatum prioris seu / priorum dictorum notariorum^a quilibet^b tenetur et habeat / interesse et stare in dicta congregatione^c donec negotium sive negotia /90 que incedem^d proposita fuerint suam debitam con- / clusionem obtinuit ora et loco assignatis per dictos priores / et seu procuratores sub pena sex denariorum quam virtutum dicti / 93 iuramenti prestiti incontinenti et pro qualibet vice et quolibet / difficiente solvere habeant procuratori dictorum notariorum^e nisi forsam / talis notarius legitimo impedimento^f fuerit decentus de quo impedimento^g /96 si iustum fuerit vel iniustum dictis prioribus sit remissum.

VI

Item cum scriptores debeant sequi vias atque vistigia no- /99 tariorum iuxta illud a maiori bone adistat orare minor pro / tanto ordinarunt et statuerunt quod scriptores dicte ville habeant / stare quibuscumque ordinationibus factis et fiendis per dictos /102 notarios et solvere predictum denarium in die sabbati / qualibet septimanie ad hoc ut ipsi scriptores valeant / sustentari si necesse fuerit. Ordinantes quod dicti notarii de dicte ville^b /105 tenatur et habeant dare eis ac notariis de eadem villa / si aliqui fuerint dispositi ad illas fiendas, et non / alii seu aliis notariis et suis procuratoribus non solventibus dictum /108 denarium, intellecto quod non comprehendantur in hiis scriptores qui / ad solidatam stierint per annum cum notariis dicte ville.

/111 Item statuerunt et ordinarunt quod si aliqui notarii reperiuntur in dicta / villa sint vocati in his ordinationibus ut illas serviant. Et si ali- / qui seu aliquis eorum noluerint aut noluerit illas servare, tunc /114 notarii dicte ville^a sequentes totis

viribus et deffendentes honestatem nota- / riuroum pro quibus dicte ordinationes facte fuere contra recusantes / faciant et requirant in quantum eis pertineat et sit licitum pragma- /117 tichas sanctiones et constitutiones Cathalonie generales et ordi- / nationes antichas provisionisque et privilegia, consuetudines et usantias / factas et ordinatas huc usque pro bono statu tranquillo et honestate /120 notariorum facere ac requirere viriliter et potenter servare,¹ tenere / et^m complere ad ibiquemⁿ utique ipse pramatice, sanctiones, / constitutiones, ordinationes, provisiones, consuetudines et usaticieⁿ /123 ipsos notarios tangentes postulant et requirunt.

VIII

Item statuerut et ordinarunt quod quilibet notarius dicte ville^o /126 et aliqui dictas ordinationes iurabunt teneantur illas / et aliqui dictas ordinationes iurabunt teneantur illas / et quamlibet earum ad unguem servare virtute dicti iuramenti / et etiam pene sex denariorum pro qualibet vice et quolibet eorum deffi- /129 ciente, quam penam virtute dicti iuramenti incontinenti solvere / habeant procuratori dicte ville^p cum requisitus fuerit.

VIII

/132 Item ordinarunt et statuerunt quod liceat eis quomcumque / voluerint predictis ordinationibus et cuilibet earum addere, tollerere, / emendare, corrigere et adaptare pro ut ipsis^a notariis /135 eiusdem seu maiori et saniori parte eorum fuerit benevisum.

X

Intendimus tamen predicta omnia ordinasse quorum vergant /138 in utilitatem nostram et non in detrimentum regie iurisdictionis / seu publice utilitatis.

Predicte vero ordinationes firmate et iurate fuerunt per omnes /141 notarios superius scriptos, die videlicet predicta dominica intitulata / quintadecima mensis novembris, anno predicto a Nativitate Domini / millesimo cccc^oxxxviii^m; dempto Anthonio Maiori, /144 notario quiⁿ noluit tertium capitulum dictorum ordi- / nationum iurare nech firmare; et demptis etiam discretis Johanne / d'Albalat et Saturnino Planes, qui dictum tertium capitulum nolu- /147 erunt iurare tamen presto se obtulerunt et se offerunt illud / iurare et servare dum per dictum Anthonium Maiori iuretur, et discreto / Matheo Cornellana qui promisit dictum tertium capitulum servare /150 sive iuramento quod dumtaxat in illo capitulo noluit / prestare. Cetera vero capitula predictorum ordinationum per / omnes ut predicatur unanimiter concordantes fuerunt firmata /153 et gratanter iurata.

Die mercurii XVII novembris, anno predicto a Nativitate Domini millesimo / ccccxxxviii^m, mensis predicti novembris, firmavit et iuravit /156 predictas ordinationes Bernardus des Archs, notarius.

- a. Segueix "collegio" ratllat.
- b. "ipsus collegi" ratllat.
- c. Segueix "fecerint" ratllat.
- d. Segueix "consilio" ratllat.
- e. Segueix "collegio" ratllat.
- f. "Ville et" interliniat, segueix "infferusscripti suprascripti" ratllat.
- g. Segueix "et honestate" ratllat i interliniat.
- h. Segueix "collegii" ratllat.
- i. "predictis" interliniat; segueix "collegii prefati" ratllat.

- j. "predictorum notariorum" interliniat; segueix "predicte ville collegi" ratllat.
- k. segueix "collegii" ratllat.
- l. "dicte ville" interliniat.
- m. "aut" interliniat; segueix "seu" ratllat.
- n. "notariorum" interliniat; segueix "collegii" ratllat.
- ñ. "villa" interliniat; segueix "collegio" ratllat.
- o. "quorumcumquisque" a l'original.
- p. "dicta villa" interliniat; segueix "collegio" ratllat.
- q. "notariorum" interliniat; segueix "collegii" ratllat.
- r. "dicta villa" interliniat; segueix "collegio" ratllat.
- rr. "nunch" interliniat.
- s. "villa" interliniat; segueix "collegio" ratllat.
- t. "Cervarie" interliniat; segueix "dicto collegio" ratllat.
- u. "Cervarie" interliniat; segueix "collegio" ratllat.
- v. "villa" interliniat; segueix "collegio" ratllat.
- w. "predictos" interliniat; segueix "collegio" ratllat.
- x. "nostrorum" interliniat; segueix "dicte collegii et seu notariorum de eodem" ratllat.
- y. segueix "ad dictum collegium" ratllat.
- z. "et se agregare se per dictis negociis peragendis" interliniat.
- a. "dictorum notariorum" interliniat; segueix "dicti collegii" ratllat.
- b. Segueix "de dicto collegio" ratllat.
- c. "congregatione" interliniat; segueix "collegio" ratllat.
- d. Segueix "collegio" ratllat.
- e. "notariorum" interliniat; segueix "collegii" ratllat.
- f. "impedimento" interliniat; segueix "impeditione" ratllat.
- g. Segueix "ditione" ratllat.
- h. Segueix "de collegio" ratllat.
- i. Segueix "dicti collegii" ratllat.
- j. Segueix "collegii" ratllat.
- k. "ville" interliniat; segueix "collegii" ratllat.
- l. Segueix "illas" ratllat.
- m. Segueix "compell" ratllat.
- n. "hiviquem" a l'original.
- ñ. Segueix "dictorum co" ratllat.
- o. "ville" interliniat; segueix "collegii" ratllat.
- p. "ville" interliniat; segueix "collegi" ratllat. Aquesta correcció segurament és errònia.
- q. Segueix "collegio ac" ratllat.
- r. Segueix "contradixit" ratllat.

19

1439, novembre, 25. Església de Santes Creus

Vint-i-un notaris es congreguen per admetre tres nous membres al Col·legi. Finalment fan juraments personals al conjunt de les noves ordinacions.

Die mercurii, festum beate Katarine, intitulata xxv menssis novembris, / anno a Nativitate Domini millesimo cccc^o xxxviii, in ecclesia Sanctorum Crucum /3 congregati videlicet:

Johannes Borraç	} priores
Matheus Cellerer	
/6 Johannes d'Albalat	} procuratores
Bernardus Mayor	
Anthוניus de Odena	
/9 Petrus de Pluovelles	
Anthוניus Mayor	
Matheus Cornellana	
/12 Gabriel Martorell	
Andreas de Acrimuntello	
Saturninus Planes	
/15 Johannes Valenti	
Johannes Martell	
Bernardus Marquilles	
/18 Gabriel Cases	
Gregorius Marteniachs	
Jacobus Galter	
/21 Johannes Solsona	

De voluntate predictorum priorum et notariorum dicte ville / et ibi fuerunt recepti et effecti in dictorum notariorum iamdicte /24 ville Collegio, discretus Bernardum Borrell, Petrum de Cuyra- / teres et Dalmatum Sellers qui iurarunt in posse priorum servare et tenere omnes ordinationes dicti Collegii, tam antiquas /27 quam nunc novis factas, pro ut teneri ceteri alii notarii dicti Collegii iu- / rarunt et sint facere aut astrictis.

Item firmarunt et iurarunt^a predictas novas ordinationes, /30 videlicet, die predicta videlicet:

Anthוניus de Odena	} omnes ^b predictas novas ordinationes
Gabriel Cases	
/33 Johannes Solsona	

Item iuravit Bernardus Maior, notarius, predictas novas / ordinationes dempto tertio capitulo.

/36 Et die vicesima octava mensis novembris, / discretus Bernardus^c Maior, notario procurator dicti Collegii, / incepit colligere vigore dicti capituli denarium pro notaris /39 et scriptoribus ut fuit ordinatum.

a. "iura" a l'original.

b. Segueix "dictas" ratllat.

c. "Bernardus" interliniat damunt de "Johannes" ratllat.

20

1443, juny, 2. Monestir dels frares predicadors

Setze notaris celebren "pietancia".¹ S'elegeixen dos priors i dos procuradors. Hi consta la presència de dos escrivans i també l'absència de dos notaris.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 110.

- (1) Ja que els dos priors i el procurador Gregori de Matenyachs, no consten entre els absents, considerem que són presents a l'acte.

Die dominica intitulata secunda mensis iunii, anno a Nativitate / Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo tertio, /3 fuit celebrata pietancia in monasterio fratrum predicatorum / ville Cervarie, in qua fuerunt* electi et assignati in priores / per (sic) dicto notario, videlicet venerabiles et discreti Johannes Martell et Ma- /6 theus Cellerer, notarii. Et in procuratores videlicet Johannes Solsona / et Gregorius de Martenyachs, notarii eiusdem Collegii.

Et fuerunt presentes in predictorum celebratione et electione eorum / 9 votantes in ferius nominati (sic).

Primo Jacobus de Agramuntell

Item Saturninus Planes

/12 Gabriell Martorell

Matheus de Corneyllana

Jacobus Galter

/15 Franciscus Saliteda

Johannes de Albalat

Matia Serra, alias abri

/18 Laurentius Perull

Petrus de Salvaneris

Bernardus Borrell

/21 Scriptores fuerunt: Johannes Nogues / et Raymundus Buguera.

Absentes fuerunt: /24 Johannes Solsona, / Bernardus Pedrosell.

a. Segueix "et" ratllat.

21

1443, juny, 22. (No hi consta el lloc)

Menció lacònica i incompleta sobre el fet que es comencen a cobrar els diners que cada dissabte han de pagar els notaris.

AHCC, Fons Notarial, ORCNC, p. 97.

Començam a plegar los diners dels dissaptes* / que-s comptaven xxii del mes de juny de l'any mil cccc / 3 xxxxiij.¹

a. repeteix "dissaptes".

1. A continuació hi ha una còpia, en lletra molt posterior.

